

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มุ่งศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการบริหารของผู้บริการตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 58 โรงเรียน มีประชากรครูโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 2,626 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 421 คน ค่าความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละโรงเรียนตามตาราง (ในภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป โดยถามตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารทั้ง 7 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด

หลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ด้าน ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า
7. การมุ่งเน้นฉันทามติ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นแบบตรวจสอบรายการและปลายเปิด

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษาขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างตามลำดับ ดังนี้

ศึกษาเอกสารตำราแนวคิด และทฤษฎีการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมเนื้อหาต่างๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า ใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองของ

ไทยมีความเหมาะสมดีแล้ว และมีความเห็นว่าตามหลักธรรมาภิบาลสากลช่วยให้หลักการมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จจึงได้นำมาเพิ่มเติมในเรื่องของการมุ่งเน้นฉันทมติอีก 1 ด้าน รวมเป็น 7 ด้าน

จากนั้นศึกษาทฤษฎีการบริหารงานสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป โดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ด้าน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริหารงานสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ซึ่งสร้างเครื่องมือวัดการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ดังนี้

1. ได้แบบสอบถาม จำนวน 70 ข้อ ตามทฤษฎีการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นนักการศึกษาที่เชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารงานสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบ มีดังนี้

2.1 รศ.ยศ ธีระเดชพงศ์ ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2.2 ดร.กิตติกาญจน์ เกษมสุขจรัสแสง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหัวหินวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.3 ดร.บัญญัติ จันทร์ดา ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด ทำโดยนำแบบวัดที่สร้างขึ้น จำนวน 70 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่าแต่ละทฤษฎีมีตัวเลือก ที่สอดคล้องกับการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเป็นไปตามทฤษฎีตามที่ต้องการหรือไม่ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่าใช่ให้ขีด / ในช่องระดับความเห็น + 1 ไม่แน่ใจให้ขีด / ในช่องระดับความเห็น 0 และถ้าแน่ใจว่าไม่ใช่ให้ขีด / ในช่องระดับความเห็น -1 แล้วผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ และเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า .50 ค่าเฉลี่ยที่ได้อยู่ในช่วง 0.67-1.00 ซึ่งได้ตามเกณฑ์ เมื่อคัดเลือกตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้วได้ข้อคำถามทั้งหมด 70 ข้อเช่นเดิม แต่ในบางข้อผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความตามที่คุณวุฒิให้คำแนะนำแล้วด้วย

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ (Try Out)

3.1 การทดลองครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อผู้วิจัยนำแบบวัดการบริหารงานสถานศึกษา โดยใช้หลักทฤษฎีบทของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษาไปทดสอบกับครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) (โกศล มีคุณ, 2533, หน้า 124-126) ทำโดยนำแบบวัดที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนและรวมคะแนนของแต่ละคน แล้วนำคะแนนที่ได้มาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก และแบ่งเป็นกลุ่มต่ำ 25 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มสูง 25 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มตัวอย่างทดลองทั้งหมด แล้วคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแต่ละข้อ ค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 2.603 ถึง 9.420 (เกณฑ์ที่ใช้ได้ค่าที่มากกว่า 1.75) ผู้วิจัยได้ข้อคำถามทั้งหมด 70 ข้อเช่นเดิม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่ามีคุณภาพและเหมาะสม

3.2 การทดลองครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบวัดการบริหารงานสถานศึกษา โดยใช้หลักทฤษฎีบทของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา ที่คัดเลือกไว้ไปทดสอบกับครูโรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี ที่มีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างแรก และไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เก็บข้อมูลจริง จำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9887

3.3 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอนหนังสือจากเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ถึงผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการส่งอย่างง่ายทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับจำนวน 58 โรงเรียน จำนวน 421 ฉบับ โดยผู้วิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบ สอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.01

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์บันทึก และวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ สถานภาพจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิทางการศึกษาของผู้ตอบสอบถามและข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในตารางประกอบความเรียง

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 การบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และการมุ่งเน้นฉันทามติ ตามภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ ด้านงานบริหารวิชาการ ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไป เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยหาค่าเฉลี่ย \bar{x} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายชื่อและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีต่อการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหาร โดยใช้ (t-test Independent Sample)

4. การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 101) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายความว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 101)

โดยใช้สูตร
$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ค่าร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 102)

โดยใช้สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum f}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

โดยใช้สูตร
$$S = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum fx^2)$ แทน ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 f แทน ความถี่
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

โดยใช้สูตร
$$IOC = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

โดยใช้สูตร
$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนในแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนรวมของคะแนน
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร จำแนกตามเพศของครูมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แตกต่างกัน โดยใช้ค่าที (t-test Independent Sample)

สมมุติฐานข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครูมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แตกต่างกัน โดยใช้ค่าที (t-test Independent Sample)

สมมุติฐานข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แตกต่างกัน โดยใช้ค่าที (t-test Independent Sample)

โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

: df = $n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน (t-test)
	\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2